

Súd: Okresný súd Ružomberok
Spisová značka: 10C/32/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5921201600
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Blažena Stašíková
ECLI: ECLI:SK:OSRK:2022:5921201600.10

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Ružomberok sudkyňou JUDr. Blaženou Stašíkovou v spore žalobcov: X/G. E., nar.XX.X.XXXX, trvale bytom H. XXX, XXX XX H., zastúpená Advokátska kancelária SLAMKA & Partners, s.r.o. so sídlom Radlinského 1735/29026 01 Dolný Kubín, 2/ mal. E. E., nar. X.X.XXXX, trvale bytom H. XXX, XXX XX H., 3/ E. E., nar. X.X.XXXX, trvale bytom H. XXX, XXX XX H., 4/ mal. K. E., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom H. XXX, XXX XX H., 5/ mal. K. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. XXX, XXX XX H., maloleté deti zastúpené zákonnou zástupkyňou matkou mal. detí, ktorá je zastúpená Advokátskou kanceláriou SLAMKA & Partners, s.r.o. so sídlom Radlinského 1735/29026 01 Dolný Kubín, proti žalovaným: 1/Direct pojišťovna, a.s., Nové sady 996/25, Staré Brno, 602 00 Brno, IČO: 250 739 58, Česká republika, zastúpený: MGA IURIS a.s.r. Cukrová 14, 811 08 Bratislava, IČO: 47233028, X/ K. T. nar.XX.XX.XXXX, bytom D. XX, K U. XXXX/X, W. republika, zastúpený: REKEN&PARTNERS Law Firm s.r.o., advokátska kancelária so sídlom Tichá 45, 811 02 Bratislava, IČO: 36 783 188, o ochranu osobnosti so zaplatením nemajetkovej ujmy v peniazoch, takto

rozhodol:

I. Žalovaní v rade 1/ a 2/ sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni v rade 1/ sumu vo výške 25.000,- eur z titulu náhrady nemajetkovej ujmy v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť plniť druhým žalovaným.

II. Žalovaní v rade 1/ a 2/ sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcom v rade 2/, 3/, 4/, 5/ každému jednotlivo sumu vo výške 30.000,- eur z titulu náhrady nemajetkovej ujmy v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť plniť druhým žalovaným.

III. V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietla.

IV. Súd žalobcom v rade 1/ - 5/ voči žalovaným v rade 1/,2/ priznáva náhradu trov konania v rozsahu 73,12%, ktoré sú žalovaní v rade 1/, 2/ povinní zaplatiť žalobcom v rade 1/ - 5/ spoločne a nerozdielne v lehote určenej v uznesení, ktorým bude rozhodnuté o výške trov s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť plniť druhým žalovaným.

odôvodnenie:

1. Žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 27.9.2021 v spojení s doplnením žaloby doručenej súdu dňa 8.10.2021 sa žalobcovia 1/ až 5/ domáhali od žalovaných zaplatať náhrady nemajetkovej ujmy, každý vo výške 33.500,- eur spolu s ročným úrokom z omeškania zo sumy 33.500,- eur od 23.4.2021 do zaplatať ako aj náhrady trov konania.

2. Žalobu po skutkovej stránke odôvodnili tým, že dňa 24.6.2020 v čase okolo 12:00 hodiny došlo, na ceste prvej triedy 1/18 v kilometri 526.5 v katastri obce Ivachnová, okres Ružomberok, z presne

nezistených príčin k dopravnej nehode tak, že vodič osobného motorového vozidla Renault Scenic, e.č. 7AA6346/CZ/ K. T. s príviesným karavanom, e.č. 5AK2503/CZ/, jazdil po ceste I/18 smerom od Ružomberka na Liptovský Mikuláš, keď došlo z doposiaľ presne nezistených príčin k samovoľnému uvoľneniu karavanu z ťažného zariadenia, ktorý následne vošiel do protismernej časti vozovky, kde narazil do oproti jazdiaceho vozidla Fiat Ducato, ev. č. DK407BI, ktoré viedol vodič E. E., pričom pri nehode vodič E. E., nar.XX.XX.XXXX, bytom H. XXX, utrpel presne neurčené zranenia, ktoré spôsobili jeho smrť. Trestné stíhanie bolo zastavené nakoľko K. T. nemohol ovplyvniť, ani predpokladať technickú poruchu motorového vozidla a zároveň neporušil nijakú z povinností uložených mu podľa zákona alebo vyplývajúcu z postavenia vodiča motorového vozidla. K. T. má v poisťovni žalovaného uzatvorené povinné zmluvné poistenie o čom svedčí medzinárodná automobilová poisťovacia karta. Žalobcovia 1/ až 5/ zaslali dňa 14.4.2021 prostredníctvom svojho právneho zástupcu výzvu na náhradu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla Renault ev. č. 7AA6346/CZ/ s karavanovým príviesom ev. č. 5AK2503/CZ/, v ktorej si uplatnili voči žalovanému okrem iného aj odškodnenie z titulu ochrany osobnosti (náhrada nemajetkovej ujmy) a to z dôvodu dopravnej nehody, keď došlo k samovoľnému uvoľneniu karavanu v držbe poisteného K.a T.a kedy došlo k neoprávnenému zásahu do života telesnej integrity nebohého E.a E., ktorý mal v tom čase 45 rokov, pričom vzhľadom na jeho dobrý zdravotný stav bolo možné predpokladať, že mal pred sebou ešte mnoho rokov života v kruhu svojej rodiny. Nehoda mala závažný negatívny a nenapraviteľný dopad na osobu E.a E., nakoľko mu bola spôsobená neodstrániteľná a absolútna ujma - smrť. Smrť nebohého je jednoznačne v príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou. Poukázali na ust. § 427 ods.1, 428 Občianskeho zákonníka. Žalobkyňa 1/ prišla o manžela a žalobcovia 2/ až 5/ (mal. deti) o otca. Pred jeho úmrtím žila rodina veľmi usporiadaným, harmonickým životom. Po jeho náhle, nečakanej smrti nastal v živote všetkých členov rodiny veľký zlom, ide o silnú traumatickú situáciu pre každého člena rodiny. Muž ako otec má v rodine svoje nezastupiteľné miesto. Podporuje sebavedomie detí, pomáha rozvíjať priebornosť a intelektový potenciál, ako aj orientovať sa v bežných udalostiach. Je nápomocný pri lepšom zvládaní stresu a frustrácie, pri prekonávaní ich strachov a obáv. Je tiež priateľskou autoritou, ktorá deťom pomáha postupne zanechať obdobie detstva a plynulo prejsť do obdobia dospelosti. Táto rola sa náhle z rodiny vytratila, nadišlo obdobie smútenia a vyrovnávania sa so stratou. Psychologička vo svojej správe zo dňa 29.6.2021 uviedla: „Aktuálne môžeme konštatovať, že proces smútenia ani po jednom roku od úmrtia otca, manžela, ukončený nie je, jednotliví členovia rodiny sa snažia vysporiadať s náročnou situáciou najlepšie, ako vedia, otvorená komunikácia o úmrtí, príčine a dôsledkoch zatiaľ neprebíha.“ Manželka a matka rodiny t.j. žalobkyňa 1/ prežíva t.č. intenzívny hnev v súvislosti s nečakaným úmrtím manžela, s ktorým si boli veľmi blízki a mali spolu harmonický vzťah. Manžel bol podľa nej človek, ktorý ju viedol v živote, tlmil náročné situácie a dokázal rodinu ukotviť v pocite bezpečia a pokoja, napriek všetkému, čím si v živote práve prechádzali. V súlade s kresťanskými princípmi plánovali mať viac detí, ktoré by vovádzali do života a odovzdávali im svoje hodnoty. Často je zaplavovaná nečakanými intenzívnymi pocitmi straty a bolesti, ktoré má problém spracovať a ventilovať, aj preto sa uzatvára do seba. Predstava, že by pokračovala v udržiavaní vzťahov s rodinami, spoločnými známymi tak, ako pred úmrtím jej manžela, je pre ňu aktuálne neprijateľná a spája sa s veľkou bolesťou. Tejto intenzite prežívanej bolesti sa snaží predísť práve vyhýbavým správaním - utiekáním sa do samoty. Tiež priznáva, že nedokáže rozprávať s deťmi o tom, čo sa udialo, otvorené debaty s nimi ešte nevedla, aj keď je to už rok od času, kedy otec rodiny zomrel. Aj preto sa obrátila s prosbou o pomoc cudzieho človeka, resp. odborníka, ktorý by jej pomohol sa cez ťažké veci „prerozprávať“. Matka t.č. symbolizuje pre mal. deti prístav a ukotvenie, prebrala aj rolu otca. Záťaž na ňu je o to vyššia, nakoľko musí plniť nielen emocionálnu, výchovnú funkciu, ale tiež ekonomickú - zabezpečovaciu (prebrala rodinnú firmu - záhradkárstvo, ktoré riadi). Žalobkyňa 2/ t.j. E. začína v rodine v čase neprítomnosti matky plniť zástupnú rolu matky (starostlivosť o dvoch mladších súrodencov). Popisuje jednotlivé etapy smútenia od prvotného šoku a zmrznutia, až po aktuálny veľký smútok, kedy často plače a utieka sa do samoty, k Bohu. Oživuje si spomienky na otca, jeho plány do budúcnosti. V rodine sa ešte o tom, čo sa udialo veľmi nerozprávali. Žalobca 3/ t.j. E. pomáha popri štúdiu matke v rodinnom podniku. S otcom si boli veľmi blízki, jeho stratu vníma veľmi intenzívne, ale tiež priznáva, že nemá o tom s kým rozprávať. Snaží sa matku odbremeniť od starostí, ktoré v rodine prináležia otcovi, ale vzhľadom k tomu, že navštevuje školu mimo miesta bydliska, je často preč z domu. Popisuje tiež v uplynulom období (od úmrtia otca) ťažkosti s dýchaním, bodanie na hrudi, kedy organická príčina preukázaná nebola, t.j. je možné usudzovať na psychosomatické potiaže, kedy sa enormný vnútorný psychický tlak preukazuje na orgánovom „zlyhávaní“. Žalobca 4/ t.j. K. na spracovanú traumu u neho poukazuje aj zrnovanie prejavov vzdoru, negativizmu v škole a utiahnutie sa do seba (veľa času trávi pri PC). Veľmi mu chýba mužský vzor, ktorý by ho v živote korigoval. Žalobkyňa 5/ t.j. K., ktorá je vo veku štyroch rokov funguje

vo svete bohatej fantázie a otca očakáva naspäť. Výrazná psychická a emocionálna ujma, ktorú rodina stratou utrpela ju prakticky „zastavila v čase“. Právo na súkromie a právo na rodinný život žalobcov 1/ až 5/ bolo narušené. Vzhľadom na závažnosť zásahu do osobnostných práv žalobcov 1/ až 5/ je poskytnutie morálnej satisfakcie nepostačujúce.

3. Na preukázanie svojich skutkových tvrdení navrhol vykonať dokazovanie:

- Plnomocenstvá pre žalobcov v rade 1/ až 5/
- Výpis z obchodného registra
- Osvedčenie o registrácii pre DPH
- Sobášny list zo dňa 08.04.2002
- Rodný list K. E. zo dňa XX.XX.XXXX
- Rodný list E. E. zo dňa XX.XX.XXXX
- Rodný list E. E. zo dňa XX.XX.XXXX
- Rodný list K. E. zo dňa XX.XX.XXXX
- Uznesenie o začatí trestného stíhania zo dňa 24.06.2020
- Záznam z dopravnej nehody zo dňa 25.06.2020
- Úmrtný list E.a E. zo dňa 25.06.2020
- List o prehliadke mŕtveho
- Uznesenie o zastavení trestného stíhania zo dňa 14.01.2021
- Medzinárodná automobilová poisťovacia karta zo na ev. č. 7AA6346
- Medzinárodná automobilová poisťovacia karta zo na ev. č. 5AK2503
- Výzva pre poisťovňu zo dňa 14.04.2021 s doručenkou
- Informácia o likvidácii zo dňa 28.05.2021
- Predbežná správa z pitvy zo dňa 25.06.2020
- Správa od psychologičky zo dňa 29.06.2021

4. Súd pred vykonaním úkonov podľa § 167 Civilného sporového poriadku ex offio skúmal svoju právomoc vo veci konať, nakoľko žalovaní 1 a 2 majú sídlo a bydlisko na území Českej republiky, teda ide o vec s medzinárodným prvkom. Súd mal z návrhu a predložených listinných dôkazov preukázané, že sa vo veci jedná o nárok na nemajetkovú ujmu z dôvodu dopravnej nehody spôsobenej prevádzateľom motorového vozidla vo vlastníctve K.a T., nar.XX.XX.XXXX, bytom D. XX, K U. XXXX/X, W. republika, ktoré bolo v čase dopravnej nehody poistené u žalovaného v rade 1 Direct pojišťovna, a.s., Nové sady 996/25, Staré Brno, 602 00 Brno, IČO: 250 739 58, Česká republika. K dopravnej nehode došlo na území Slovenskej republiky. Nakoľko Slovenská aj Česká republika sú členskými štátmi Európskej únie, právomoc slovenského súdu je daná nariadením Európskeho parlamentu a rady (ES) č. 1215/2012 z 12.12.2012 o právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach čl.7 bod2, čl.11 bod 1 písm. a/ a čl. 13. Podľa nariadenia Európskeho parlamentu a rady (ES) č.864/2007 z 11.7.2007 čl.4 ods.1 je rozhodným právom právny poriadok štátu, kde vznikla.

5. Žalobu s prílohami a procesnými poučeniami žalovaný v rade 1 prevzal dňa 11.2.2022 a žalovaný v rade 2 dňa 16.2.2022.

6. Žalovaný v rade 1 v replike doručenej súdu dňa 16.3.2022, prostredníctvom svojho právneho zástupcu, uviedol, že náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch pri neoprávnenom zásahu do osobnostných práv je podľa § 13 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“) na mieste v prípade, ak by poskytnutie iného zadosťučinenia nebolo dostatočným. Všeobecne možno uviesť, že strata jedného z členov najbližšej rodiny je nenapraviteľnou ujmov, ktorá postihuje jej pozostalých členov, a preto sa náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch javí ako primeraný prostriedok ochrany osobnostných práv, do ktorých zásahu došlo. Výška tejto nemajetkovej náhrady nie je právnym predpisom upravená. Závisí od voľnej úvahy súdu založenej na pravidlách logiky a od v konaní preukázaných skutočností. Pri posudzovaní náhrady nemajetkovej ujmy pritom nie je rozhodujúcou iba závažnosť spôsobenej ujmy, ale aj okolnosti, za ktorých k zásahu došlo, vrátane okolností na strane pôvodcu, na strane dotknutej osoby ako aj vonkajších okolností mimo sféru dispozície pôvodcu, resp. dotknutej osoby. Tieto okolnosti musí súd pri svojom rozhodovaní zohľadniť. V tomto prípade pritom okolnosti, za ktorých došlo k smrti E.a E., boli vyvolané výlučne takými mimoriadnymi skutočnosťami, ktoré žalovaný 2/ ako prevádzkovateľ a vodič vozidla Renault nemohol ovplyvniť, nemal na ne žiadny vplyv, tieto nemohol odvrátiť (resp. im predísť) a nemohol ich ani rozumne predvídať. Ako totiž vyplýva zo znaleckého posudku, ktorý spracoval Ing.

E. Chomo, znalec pre odbor cestná doprava, odvetvia odhad hodnoty cestných vozidiel, technický stav cestných vozidiel a nehody v cestnej doprave, zapísaného v znaleckom denníku znalca pod c. 033/2020 zo dňa 9.9.2020 (str. 49, odpoveď na otázku 9), tak primárnou technickou príčinou nehodového deja dopravnej nehody, pri ktorej došlo k smrti E.a E., bolo technické zlyhanie ťažného zariadenia vozidla Renault spočívajúce v oddelení nosného zvarového spoja. Znalec pritom dospel k záveru, že vodič tohto vozidla (žalovaný 2/) „nemohol túto skutočnosť ovplyvniť, ani ju predpokladať. Predmetná technická porucha nastala v príčinnej súvislosti s tzv. „výrobnou chybou " ťažného zariadenia. Znalec zároveň vo svojom posudku dospel k záveru, že žalovaný 2/ viedol v čase pred nehodou vozidlo Renault správne, technikou jazdy ktorou nevyvolával žiadne (zvýšené) nebezpečenstvo voči sebe alebo, iným účastníkom cestnej premávky (odpoveď na otázku 1, str. 47 posudku), vozidlo žalovaného 2/ bolo v dobrom technickom stave a ani znalec jeho ohliadkou nezistil žiadne technické disproporcie, ktoré by mohli byť v príčinnej súvislosti so stavom kolíznej situácie, resp. poruchou ťažného zariadenia (odpoveď na otázku 3, str. 48 posudku), karavan ťahaný vozidlom žalovaného 2/ bol v bezchybnom technickom stave (časť 2.2.0, str. 20 posudku), samotné ťažné zariadenie bolo typovo schválené, použité na určený účel, jeho montáž bola vykonaná oprávnenou osobou v súlade s pracovným usmernením montážneho manuálu (časť 2.2.4, str. 20 a 21 posudku). V súlade s uvedeným aj Výskumný úrad zväračský v technickej správe zo dňa 5.10.2020 ev. č. zákazky: 222/2021, ME 132 dospel k záveru (str. 12), že na ťažnom zariadení boli zistené neprípustné chyby - neprievar a studený spoj, ktoré vznikli pri výrobe tohto zariadenia, pričom nebola zistená „únava materiálu". Teda žalovaný 2/ (ako prevádzkovateľ vozidla a ani ako jeho vodič v čase dopravnej nehody) neporušil žiadnu zo svojich povinností a to nielen pri vedení vozidla (vozidlo viedol správnou technikou jazdy), ale ani pre obstaranie ťažného zariadenia (riadne typizované zariadenie), jeho montáži (v súlade s montážnym manuálom a na to spôsobilou osobou), používaním a údržbe (bolo užívané na určený účel, nebolo zistené jeho nadmerné opotrebenie, preťažovanie, nesprávna alebo nedostatočná údržba). Samotná vada ťažného zariadenia bola zistená až po vykonaní odborných skúšok odborne spôsobilou a technicky vybavenou osobou (Výskumný ústav zväračský) a žalovaný 2/ túto nemohol zistiť ani pri zachovaní primeranej obozretnosti, predvídavosti, ktorú od neho možno spravodlivo požadovať (a teda ani pri ohliadke vozidla pred začiatkom jazdy). Možno zhrnúť, že ku smrti E.a E. došlo za takých okolností, ktoré neboli vyvolané konaním (resp. opomenutím) žalovaného 2/ a žalovaný 2/ tieto nielenže nezavinil a nespôsobil, ale ich nemohol ani predvídať, ovplyvniť a ani odvrátiť. Zároveň pre úplnosť ozrejmenia okolností, za ktorých došlo k dopravnej nehode, uviedol, že podľa znalca Ing. Chomu (str. 50 odpoveď na otázku 9 posudku) sám E. E. reagoval na vzniknutú kolíznu situáciu nesprávne, keď na ňu včas nereagoval prudkým brzdením ním vedeného vozidla, ale pokúsil sa o náhly úhybný manéver. Táto nesprávna technika jazdy E.a E. nebola príčinou stretu ním vedeného vozidla s voľne sa pohybujúcim karavanom, ale svojou správnou reakciou (zníženie nárazovej rýchlosti prudkým brzdením) mohol zmierniť následky tohto stretu. Vychádzajúc z týchto okolností konštatoval, že i napriek neodstrániteľnej strate, ktorú smrťou E.a E. žalobcovia 1/ až 5/ utrpeli, žalobcom nevzniklo právo na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške, v ktorej ju uplatňujú v tomto konaní. Ak im aj prípadne vzniklo, tak v zásadne nižšej výške. Poukázal na rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš vo veci sp. zn. 7C/256/2011 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline vo veci sp. zn. 8C/264/2013, ktorým bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy za smrť otca maloletého dieťaťa vo výške 23.000,- eur, a manželke zomretého vo výške 20.000,- eur, (v tomto prípade pritom dopravná nehoda bola spôsobená vodičom, ktorý zavinene porušil pravidlá cestnej premávky), rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš vo veci sp. zn. 7C/276/2011 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline, sp.zn. 5Co/315/2012, ktorým bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy pozostalým deťom po 10.000,- eur v dôsledku úmrtia ich matky pri dopravnej nehode (dopravnú nehodu spôsobil vodič zavineným porušením svojich povinností v súvislosti s ktorým bol uznaný vinným z nedbanlivostného trestného činu), rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 26.10.2017 sp. zn. 9Co/341/2015 v spojení s rozsudkom rozsudku Okresného súdu Bratislava II č.k. 7C/58/2014 vyplýva, že súd priznal manželovi náhradu nemajetkovej ujmy 15.000,- eur a synovi (nežijúceho už s rodičmi v spoločnej domácnosti) 7.500,- eur (zodpovednou osobou bol vodič porušujúci pravidlá cestnej premávky a za svoje konanie bol oznaným vinným z nedbanlivostného trestného činu), rozsudok Krajského súdu v Nitre vo veci sp. zn. 9Co/8/2017 v spojení s rozhodnutím Okresného súdu Nové Zámky vo veci sp. zn. 9C/121/2011, ktorým priznal družke (žijúcej v spoločnej domácnosti so zomrelým druhom a so spoločným dieťaťom) náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 25.000,- eur a dieťaťu (3 ročné žijúcej v spoločnej domácnosti náhradu nemajetkovej ujmy a 15.000,- eur), rozsudok Krajského súdu v Košiciach vo veci sp. zn. 3Co/101/2017 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Košice II vo veci sp. zn. 36C/35/2012, ktorým pozostalému manželovi a každému z detí priznal náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 15.000,- eur (dopravnú nehodu spôsobil vodič zavineným porušením svojich povinností v súvislosti s ktorým bol uznaný vinným z nedbanlivostného trestného

činu), rozsudok Krajského súdu v Nitre vo veci sp. zn. 9Co/8/2017 v spojení s rozhodnutím Okresného súdu Nové Zámky vo veci sp. zn. 9C/121/2011, ktorým priznal družke (žijúcej v spoločnej domácnosti so zomrelým druhom a so spoločným dieťaťom) náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 25.000,- eur a dieťaťu (3 ročné žijúcej v spoločnej domácnosti) náhradu nemajetkovej ujmy a 15.000,- eur (opätovne dopravná nehoda spôsobená zavineným porušením povinností vodiča, v súvislosti s ktorým bol uznaný vinným z nedbanlivostného trestného činu). Preto v tomto prípade (keď príčinou dopravnej nehody bola fakticky vyššia moc a nie konanie žalovaného 2/ a rozsah následkov je ovplyvnený nesprávnou reakciou E.a E. na kolíznú situáciu) je aj tá náhrada nemajetkovej ujmy, ktorú súdy inak spravidla priznávajú v obdobných prípadoch, neprimerane vysoká, zodpovedajúco nezohľadňujúca okolnosti, za ktorých došlo k usmrteniu E.a E.. Inak by to bolo v rozpore so zásadami slušnosti a spravodlivosti. Pokiaľ žalobcovia v konaní uplatňujú okrem náhrady nemajetkovej ujmy aj úroky z omeškania z nej, takýto nárok im vzniknúť vôbec nemohol. Povinnosť platiť náhradu nemajetkovej ujmy vzniká až na základe súdneho rozhodnutia, v ktorom je určená doba plnenia; až uplynutím takto určenej lehoty splnenia sa dlžník dostáva do omeškania (k tomu rozhodnutie zverejnené v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov pod R 45/2000). Žalobcovia uplatňujú svoje nároky voči žalovaným ako solidárnym dlžníkom. Solidarita medzi viacerými subjektmi pritom vzniká výlučne na základe právnych skutočností, s ktorými právne predpisy takýto následok spájajú. Žiadny právny predpis však nezakladá solidaritu žalovaných v rade 1/ a 2/ a táto nevyplýva ani z iných právnych skutočností.

7. Na preukázanie svojich skutkových tvrdení navrhol vykonať dokazovanie:

- a) znaleckým posudkom 033/2020 zo dňa 9.9.2020 znalca Ing. E.a Chomu
- b) technickou správou výskumného ústavu zväračského č. 222/2201, ME 132 zo dňa 5.10.2020

8. Žalovaný v rade 2/ v replike doručenej súdu prostredníctvom právneho zástupcu dňa 16.3.2022 uviedol, že napriek skutočnosti, že vyššie uvedená skutočnosť dopravnej nehody je medzi stranami sporu v zásade nesporná, nemôžu súhlasiť so solidárnym zaviazaním žalovaného v 2. rade z uvedeného nároku so žalovaným v 1. rade, pričom navrhol, aby súd žalobu voči žalovanému v 2. rade v celom rozsahu zamietol. Postavenie žalovaného v 2. rade z uvedenej dopravnej nehody (príčina uplatňovanej škody) treba vnímať v dvoch rovinách, teda ako prevádzkovateľa dopravného prostriedku a vodiča dopravného prostriedku (motorového vozidla), pretože na jeho osobu je pri vyššie uvedených rovinách v tomto prípade nutné pozeráť rozdielne. Žalovaný v 2. rade ako prevádzkovateľ dopravného prostriedku (motorového vozidla) objektívne zodpovedá za škodu spôsobenú žalobcovi v 1. až 5. rade (vrátane škody na zdraví a nákladov pri usmrtení) a z uvedeného dôvodu nerozporuje v tejto časti uvedené tvrdenia právneho zástupcu žalobcov. Zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov upravená v § 427 až 431 je osobitným druhom občianskoprávnej zodpovednosti za škodu, ktorá spočíva na princípe objektívnej zodpovednosti. Na vznik tejto zodpovednosti sa teda nevyžaduje zavinené konanie. Súhlasil s tvrdením právneho zástupcu žalobcov, že zodpovedná osoba (prevádzkovateľ) sa nemôže zbaviť zodpovednosti tým, že preukáže nedostatok zavinenia a súčasne bolo už ustálenou súdnou praxou potvrdené, že sa svojej zodpovednosti prevádzkovateľ nemôže zbaviť, ak bola škoda spôsobená okolnosťami, ktoré majú pôvod v prevádzke, pričom za takú okolnosť sa považuje napr. zlyhanie bŕzd, vada materiálu, prasknutie pneumatiky či iné nedostatky materiálu (a to aj nespoznateľné/skryté). Vychádzajúc z odôvodnenia zjednocujúceho stanoviska občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 3.6.2014 Cpj 5/2014 (publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 10/2014) je zrejme, že: Právna úprava zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov (§ 427 až 431 Občianskeho zákonníka) je založená na tom, že ako podmienka vzniku zodpovednostného vzťahu sa nepredpokladá porušenie právnej povinnosti, ak je škoda vyvolaná osobitnou povahou prevádzky (ktorá je súhrne označená ako dopravné prostriedky). Ide o zodpovednosť objektívnu, kedy sa zodpovedná osoba (prevádzkovateľ) nemôže zbaviť zodpovednosti tým, že preukáže nedostatok zavinenia; jej zodpovednosť je vylúčená len pri splnení liberačných dôvodov (§ 428 Občianskeho zákonníka). Zákon tým poskytuje zvýšenú ochranu poškodenému a reflektuje skutočnosť, že dopravné prostriedky predstavujú viac či menej zložité technické zariadenia, s čím sú spojené zvýšené nároky na ich ovládanie, pohybujú sa spravidla väčšou rýchlosťou a vykazujú preto zvýšené riziko vzniku škôd pre prepravované osoby či pre okolie. Objektívna zodpovednosť sa spája práve s týmito prejavmi typickými pre prevádzku zariadení, najmä pre ich pôsobenie na okolie či dovnútra spôsobom, ktorý je výsledkom vlastností dopravného prostriedku, schopného premiestňovať sa z miesta na miesto a prepravovať pritom osoby alebo veci. Prevádzkovateľ sa zbaví zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou

dopravných prostriedkov (ktorá vzniká bez zreteľa na zavinenie) len ak preukáže, že sa škode nemohlo zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno požadovať. Svojej zodpovednosti sa však prevádzkovateľ nemôže zbaviť, ak bola škoda spôsobená okolnosťami, ktoré majú pôvod v prevádzke. Za okolnosť, ktorá má pôvod v prevádzke (pri ktorých liberácia vôbec nie je možná) považuje súdna prax okolnosti, ktoré súvisia s organizáciou, riadením a uskutočňovaním prevádzky, to znamená „vnútorné“ okolnosti tej - ktorej prevádzky. Odpoveď na otázku, či a kedy ide o takúto okolnosť, závisí vždy od povahy a okolností konkrétneho prípadu. Súdna prax v záujme ochrany poškodených osôb vykladá pojem prevádzky veľmi široko. Za takú okolnosť sa považuje napríklad zlyhanie bŕzd, vada materiálu, nedostatočná údržba zariadenia prevádzky, prasknutie pneumatiky či iné nedostatky materiálu (a to aj skryté), ale aj okolnosti a nedostatky na strane vodiča či iných osôb použitých pri prevádzkovaní dopravy. Majúc na zreteli uvedené, nie sú pochybnosti o tom, že samotný pohyb (valivý pohyb kolies) a rýchlosť dopravného prostriedku sú osobitnou, špecifickou vlastnosťou jeho prevádzky. Motorové vozidlo je v prevádzke nielen vtedy, keď sa pohybuje, ale aj vtedy, keď síce stojí, ale v chode je jeho motor. Prevádzkou motorového vozidla je aj príprava na jazdu a bezprostredné výkony po ukončení jazdy, ako aj výkony potrebné na údržbu vozidla. Už samo uvedenie motoru do chodu patrí k prevádzke motorového vozidla bez ohľadu na to, či sa vozidlo uvedie do pohybu alebo nie, či sa to stalo na ceste, prípadne na inom priestranstve verejnosti prístupnom alebo ešte v garáži, a či motor uviedol do chodu sám prevádzkovateľ alebo jeho pracovník. Medzi okolnosti majúce pôvod v prevádzke patria aj nedostatky alebo vady materiálu, a to aj nespoznateľné (napr. R 80/1970, R 9/1972, R 3/1984). V tomto prípade dôvodom (ako vyplynulo zo znaleckého skúmania v trestnom konaní vedenom na ORPZ v Ružomberku, odbor Kriminálnej polície, ČVS: ORP-204/VYS-RK-2020) dopravnej nehody bola vada zvaru ťažného zariadenia na vozidle žalovaného v 2. rade, ktorá by mohla spadať podľa vyššie uvedených pod uvedenú objektívnu zodpovednosť žalovaného v 2. rade ako prevádzkovateľa motorového vozidla. Z uvedeného dôvodu nerozporuje tvrdenia právneho zástupcu žalobcov o objektívnej zodpovednosti žalovaného v 2. rade ako prevádzkovateľa motorového vozidla. Žalovaný v 2. rade v rámci objektívnej zodpovednosti ako prevádzkovateľ zodpovedá aj za škodu resp. (ako je uvedené nižšie) nemajetkovú ujmu vzniknutú pôsobením na telesnú a duchovnú integritu žalobcu v 1. až 5. rade ako poškodených, pričom je na úvahe súdu či akceptuje výšku nemajetkovej ujmy navrhnutú žalobcom v 1. až 5. rade, alebo nie. Je však potrebné poukázať na skutočnosť, že práve na uvedenú objektívnu zodpovednosť žalovaného v 2. rade ako prevádzkovateľa motorového vozidla, mal žalovaný v 2. rade uzatvorené poistenie za škody spôsobené prevádzkou motorového vozidla u žalovaného v 1. rade, ktoré v plnom rozsahu pokrýva všetky právne nároky poškodených z uvedenej dopravnej nehody a teda aj nárok uplatnený na nemajetkovú ujmu uplatnenú žalobcami v 1. až 5. rade v tomto konaní. Aj podľa stanoviska Najvyššieho súdu SR sa za škodu podľa zákona o povinnom zmluvnom poistení považuje aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobných práv obeť dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. Poistenie zodpovednosti v zmysle zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o PZP“) kryje aj nároky pozostalých po obetiach dopravných nehôd na náhradu im spôsobenej nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka a títo pozostalí (poškodení) môžu svoje nároky v zmysle § 15 ods. 1 zákona o PZP uplatniť priamo proti poisťovateľovi, a to rovnako ako všetky ostatné nároky na náhradu škody. Vzhľadom na skutočnosť, že zákon o PZP bol do nášho právneho predpisu transponovaný Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo 16. septembra 2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, na základe ktorej sa transponovali obdobné právne predpisy aj do ostatných členských krajín Európskej Únie, tak považuje za nesporné, že aj poistenie zodpovednosti žalovaného v 2. rade za škody spôsobené prevádzkou motorového vozidla u žalovaného v 1. rade požíva rovnakú ochranu. Ďalej poukázal na rovinu subjektívnej zodpovednosti žalovaného v 2. rade, kde mal za to, že žalovaný v 2. rade ako zodpovedná osoba (vodič) síce zodpovedá za škodu, avšak môže sa podľa § 420 ods. 32 Občianskeho zákonníka zbaviť zodpovednosti tým, že preukáže nedostatok zavinenia. Z dôkazov predložených v súdnom spise (ako aj zo záverov z trestného konania vedeného na ORPZ v Ružomberku, odbor Kriminálnej polície, ČVS: ORP-204/VYS-RK-2020) je zrejmé, že žalovaný v 2. rade nezavinil dopravnú nehodu, ktorou bola žalobcovi v 1. až 5. rade ako poškodeným spôsobená nemajetková ujma, čo potvrdzuje v bode 21. nižšie uvedený znalecký posudok, technická správa a uznesenie o zastavení trestného konania, preto je voči žalovanému v 2. rade vylúčená súbežná (solidárna) subjektívna zodpovednosť vodiča dopravného prostriedku podľa § 420 ods. 13 Občianskeho zákonníka. Mal za to, že neporušil žiadne pravidlá cestnej premávky a ani nezavinil dopravnú nehodu a teda sa ako vodič motorového vozidla podľa § 420 ods. 3 Občianskeho zákonníka zbavil zodpovednosti za škodu/nemajetkovú ujmu, pretože preukázal, že škodu nezavinil. Ako

vyplýva z uznesenia o zastavení trestného konania na základe zdokumentovaného stavu vyšetrovateľ policajného zboru dôkaznú situáciu vyhodnotil a vzhľadom na zistené skutočnosti na mieste dopravnej nehody a najmä na závery znaleckého posudku a technickej správy a dospel k záveru, že vo veci bezprostredné a prvotné zavinenie na vzniku dopravnej nehody a teda aj na vzniku jej následkov nemožno prisudzovať žiadnemu z účastníkov dopravnej nehody. Najmä však vo vzťahu k žalovanému v 2. rade, možno prijať záver, že nemohol ovplyvniť ani predpokladať technickú poruchu a v danom prípade z jeho strany nedošlo ku konaniu spôsobom v zmysle ustanovenia § 149 Trestného zákona alebo iného, ktorým by porušil nejakú z povinností uložených mu podľa zákona, alebo vyplývajúcu z postavenia vodiča motorového vozidla. Vzhľadom na vyššie uvedené konštatoval, že vie preukázať, že sa podľa § 420 ods. 3 Občianskeho zákonníka zbavil zodpovednosti, nakoľko preukázal nedostatok zavinenia, t.j. preukázal, že neporušil žiadnu zodpovednosť vyžadovanú právnymi predpismi a teda nezodpovedá ako vodič za škodu, resp. nemajetkovú ujmu uplatnenú žalobcami v 1. až 5. rade v tomto konaní. Podľa jeho názoru a ako aj vyplýva z ustálenej judikatúry pri samotnej objektívnej zodpovednosti, nie je možné zo strany žalobcov v 1. až 5. rade požadovať solidárne plnenie od žalovaného v 2. rade spolu so žalovaným v 1. rade, nakoľko objektívna zodpovednosť žalovaného v 2. rade je krytá poistením zodpovednosti za škody spôsobené prevádzkou motorového vozidla. Aj keď poistné krytie nie je v tomto konaní sporné, poukázal na skutočnosť, že krytie žalovaného v 2. rade u žalovaného v 1. rade za škody spôsobené prevádzkou motorového vozidla je vo výške 100.000.000 CZK (t.j. cca. 4.000.000 eur) a v plnom rozsahu kryje nároky žalobcov v 1. až 5. rade uplatnené v tomto konaní a preto považoval návrh žalobcu v 1. rade na prístupenie žalovaného v 2. rade do tohto konania na strane žalovaného v 1. rade za nedôvodný.

9. Na preukázanie svojich skutkových tvrdení navrhol vykonať dokazovanie:

a) znaleckým posudkom 033/2020 zo dňa 9.9.2020 znalca Ing. E. a Chomu

b) spisom ORPZ v Ružomberku ČVS:ORP-204/VYS-RK-2020

c) technickou správou výskumného ústavu zväračského č. 222/2201, ME 132 zo dňa 5.10.2020

10. Žalobcovia v duplikate doručenej prostredníctvom právneho zástupcu dňa 11.4.2022 uviedli, že žalobcovia nespochybňujú závery znalca, žalovaný 2/ ako vodič vozidla nemohol túto skutočnosť ovplyvniť, ani ju predpokladať. Predmetná technická porucha nastala v príčinnej súvislosti s tzv. „výrobnou chybou“ ťažného zariadenia. Žalobcovia podali žalobu voči žalovanému 1/ a žalovanému 2/ ako osobe, ktorá je zodpovedná za škody spôsobené prevádzkou motorového vozidla a ktorá nesie objektívnu zodpovednosť, z ktorej nie je možné sa liberovať. A ako bolo uvedené v žalobe ide o okolnosť, ktorá má pôvod v prevádzke (vnútorná okolnosť), pri ktorých liberalizácie nie je vôbec možná. Judikatúra vykladá pojem prevádzky v záujme ochrany poškodených osôb veľmi široko. Podľa nej patria medzi okolnosti, ktoré majú svoj pôvod v prevádzke, nedostatky alebo vady materiálu, aj keď sú skryté (napr. zlyhanie bŕzd, prasknutie pneumatiky, prasknutie čelného skla, nevysunutie podvozku lietadla). Prevádzkovateľ zodpovedá nielen za škodu spôsobenú udalosťou, ktorá má svoj pôvod vo vadnom stave dopravného prostriedku (napr. vady jednotlivých súčastí, opotrebovanie súčiastok, náhle zlyhanie motora atď.), ale aj za škodu vyvolanú nepredvídateľným zlyhaním osôb použitých pri prevádzke dopravného prostriedku (napr. nevoľnosť alebo infarkt vodiča, ktorý obsluhuje dopravný prostriedok). V týchto prípadoch sa prevádzateľ nemôže dovolávať zlyhania materiálu alebo nedostatku činnosti či zlyhania osôb použitých v prevádzke ani vadného stavu používaného zariadenia. (I. Fekete, Občiansky zákonník - Veľký komentár, 1 diel, r. 2011, str. 115). Žalovaný 2/ ako vodič so subjektívnou zodpovednosťou za škodu sa môže zbaviť zodpovednosti tým, že preukáže nedostatok zavinenia, ale v tomto konaní opakovane žalobcovia poukazujú na to, že vystupuje ako vodič a prevádzkovateľ v jednej osobe, nie iba ako vodič motorového vozidla. Žalobcovia poukazujú na celý text zo znaleckého posudku znalca Ing. Chomu, str. 50 ako odpoveď na otázku 9 posudku, ktorý vytrhol žalovaný 1/ z kontextu, a v ktorom žalovaný 1/ uviedol, že „sám E. E. reagoval na vzniknutú kolíziu situáciu nesprávne, keď na ňu včas nereagoval prudkým brzdením ním vedeného vozidla, ale pokúsil sa o náhly úhybný manéver. Táto nesprávna technika jazdy E. a E. nebola príčinou stretu ním vedeného vozidla s voľne sa pohybujúcim karavanom, ale svojou správnu reakciou (zniženie nárazovej rýchlosti prudkým brzdením) mohol zmierniť následky tohto stretu.“ Avšak znalec ďalej uvádza: „z hľadiska dopravnej psychológie by takto v danej chvíli reagovalo takmer 100 % vodičov. V kolíznej fáze nehodového deja nebola zrejme technika jazdy vodiča NMV Fiat správna, nie je ale možné potvrdiť, či pri maximálnej decelerácii NMV Fiat tesne pred stretom s voľne pohybujúcim sa prívesom (karavanom) by bolo možné odvrátiť fatálne zdravotné dôsledky účastníka nehodového deja.“ Je neprípustné, aby sa žalovaný 1/ opieral resp. argumentoval tým, že rozsah následkov je ovplyvnený nesprávnou reakciou E. a E., keďže sám znalec sa vyjadril, že nie je možné potvrdiť ... žeby bolo možné odvrátiť fatálne zdravotné dôsledky účastníka

nehodového deja. Podľa rozhodnutia č. 85 v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR 7/2021, Rozhodnutia vo veciach občianskoprávných str. 76 „V spore o náhradu škody podľa zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení sú pasívne legitimovaní poistený škodca aj poisťovateľ. Poškodený ma možnosť voľby, či bude žalovať poisteného škodcu, alebo iba poisťiteľa, či poisteného škodcu a poisťiteľa súčasne.“ (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21.10.2020, sp. zn. 4Cdo/5/2020) .Na základe tohto Uznesenia sa rozhodli žalobcovia označiť za pasívne legitimované subjekty - poisteného škodcu aj poisťiteľa súčasne. Čo sa týka rozhodovacej činnosti súdov SR v obdobných veciach žalobcovia taktiež poukazujú na Rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica zo dňa 30.07.2015, sp. zn. 12Co/465/2014, ktorý potvrdil rozsudok Okresného súdu v Brezne, a ktorým bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy za smrť otca dvoch maloletých detí a každému mal. dieťaťu priznal súd náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 33.500,- eur a manželke zomretého taktiež sumu vo výške 33.500,- eur teda spolu 100.500,- eur a to v dôsledku dopravnej nehody.

Úroky z omeškania si žalobcovia uplatňujú naďalej, nakoľko si svoj nárok uplatnili vo výzve, ktorá bola žalovanému 1/ riadne doručená a žalovaným 1/ prevzatá. K replike žalovaného v rade 2/ uviedli, že náhradu škody resp. nemajetkovú ujmu si uplatňujú od žalovaného 2/ K.a T.a ako vodiča motorového vozidla s obytným príviesom a osoby, ktorá je zodpovedná za škody spôsobené prevádzkou motorového vozidla, ako jednej osoby. A ako už bolo uvedené aj v samotnom vyjadrení žalovaného 2/ ide o objektívnu zodpovednosť, z ktorej sa žalovaný 2/ nemôže liberovať. Žalovaný 2/ ako prevádzkovateľ dopravného prostriedku (motorového vozidla) objektívne zodpovedá za škodu spôsobenú žalobcovi 1/ až 5/ a túto skutočnosť nerozporuje. Žalovaný 2/ nie je v tomto konaní pasívne legitimovaný subjekt ako vodič (so subjektívnou zodpovednosťou), ale ako vodič a prevádzkovateľ dopravného prostriedku v jednej osobe a žalobcovia 1/ až 5/ majú právo si zvoliť, či budú oba subjekty aj poistený škodca (žalovaný 2/) aj poisťovateľ (žalovaný 1/) pasívne legitimované v tomto konaní.

11.Navrhli doplniť dokazovanie listinami, a to

- a) Evropské společenství osvedčení o registraci vozidla pre obytný prívies WEINSBERG EČV5AK20503
- b) Evropské společenství osvedčení o registraci vozidla pre motorové vozidlo RENAULT EČV 7AA6346
- c) Odborné vyjadrenie psychologičky L. H. zo dňa 28.3.2022

12.Dňa 16.5.2022 žalovaný v rade 1 v duplike poukázal v nadväznosti na podania žalobcov na to, že žalobcovia sa osobitne v podaní, ktorým reagujú na podanie žalovaného 1/ zo 14.3.2022, v zásade obmedzujú na uvádzanie skutočností, z ktorých majú vyplývať nepriaznivé dôsledky ich straty, ktorú utrpeli smrťou E.a E.. Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy nie je nárokom zo zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel podľa § 427 a nasl. Zo samotnej zodpovednosti za škodu vznikajú výlučne nároky uvedené v § 442 a nasl. Občianskeho zákonníka. Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy je jedným z právnych prostriedkov ochrany osobných práv, ktorý vzniká v dôsledku neoprávneného zásahu do osobnostných práv podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Takýmto je potom aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy pozostalých po obetiach dopravných nehôd. Na tomto nič nemení ani skutočnosť, že rozhodovacia prax súdov v SR sa priklonila k záveru, že aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy osôb - pozostalých po obetiach dopravných nehôd je „krytý“ povinným zmluvným poistením podľa zákona č. 381/2001 Z.z. v znení neskorších predpisov. Preto aj pri posudzovaní vzniku samotného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy a aj ustáľovaní jej výšky treba zohľadňovať úpravu Občianskeho zákonníka týkajúcu sa ochrany osobnostných práv. Pri posudzovaní náhrady nemajetkovej ujmy pritom podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka však nie je rozhodujúcou iba závažnosť spôsobenej ujmy, ale pri jej posudzovaní treba rovnako prihliadať aj na okolnosti, za ktorých k zásahu došlo. Treba pritom zohľadňovať všetky okolnosti, za ktorých k zásahu došlo a to ako tie, ktoré sú na strane pôvodcu zásahu, tak na strane dotknutej osoby, pričom treba prihliadať aj na to, ako k zásahu prispeli vonkajšie okolnosti, ktoré nemohol ovplyvniť pôvodca a ani dotknutá osoba. Pokiaľ sa pritom týka okolností na strane žalovaného 2/ ako vodiča vozidla Renault a ním ťahaného karavanu, tak tento pred dopravnou nehodou neporušil žiadne zo svojich povinností vyplývajúcich mu z právnych predpisov upravujúcich pravidlá premávky motorových vozidiel na pozemných komunikáciách, jazdil správnou technikou jazdy, svojou technikou jazdy nezvýšil nebezpečenstvo, ktoré prevádzka motorových vozidiel bežne vyvoláva a nedošlo ani k žiadnemu zlyhaniu jeho osoby. Žalovaný 2/ ani ako prevádzkovateľ vozidla Renault a ním ťahaného karavanu rovnako neporušil žiadnu zo svojich povinností a to nielen pri prevádzke, ale ani pri údržbe vozidla (ani pri obstaraní, montáži a údržbe

ťažného zariadenia, ku ktorého zlyhaniu došlo). Žalovaný 2/ teda svojim konaním žiadnym spôsobom neprispel k vzniku kolíznej situácie, dopravnej nehode a ani k jej tragickým následkom. Naopak, tragická nehoda bola spôsobená výlučne okolnosťami, ktoré mali pôvod v technickom zlyhaní ťažného zariadenia na vozidle žalovaného 2/. Príčina tohto zlyhania ťažného zariadenia bola pritom taká, že ju žalovaný 2/ nemohol žiadnym spôsobom ovplyvniť, predísť jej a ani ju rozumne predvídať. Toto nemožno hodnotiť inak ako mimoriadne, neočakávané a nezávislé na konaní žalovaného 2/. Po zlyhaní ťažného zariadenia žalovaný 2/ nemal žiadnu možnosť ovplyvniť následný nehodový dej. Znalec Ing. E. V. pritom vo svojom znaleckom posudku č. 033/2020 z 9.9.2020 uviedol, že na vzniknutú kolíznu situáciu nesprávne reagoval E. E., keď na ňu včas nereagoval prudkým brzdením ním vedeného vozidla, ale pokúsil sa o náhly úhybný manéver. Pokiaľ však Ing. V. uviedol, že z hľadiska dopravnej psychológie by rovnako reagovalo takmer 100% vodičov, pričom nemožno potvrdiť, či by správnou reakciou bolo možné odvrátiť fatálne následky nehody pre E. a E., musíme uviesť, že na takéto hodnotenie nie je oprávnený, keď odpovede na tieto otázky nespádajú do odvetví, pre ktoré je súdnym znalcom. Práve vyššie uvedené okolnosti, za ktorých došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcov ako pozostalých po E.ovi Smolkovi, treba zohľadniť aj pri rozhodovaní o žalobcami v tomto konaní uplatnených nárokoch.

13. Súd konal a rozhodol na pojednávaní konanom dňa 13.9.2022, kde právny zástupca žalobcov v rade 1/ až 5/ uviedol, žalobcovia v plnom rozsahu zotrávajú na podanej žalobe, v konaní bolo listinami preukázané, že k škode došlo a tiež poukázali z akých zákonných ustanovení vychádzali pri uplatnení tohto nároku. Osobitne poukázal na odborný posudok MUDr. H.vej, ktorá poukázala na ujmu, ktorú rodina utrpela v súvislosti so smrťou manžela a otca. Ich nárok opierajú o ust. § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 15 ods. 1 a 4 ods. 2 písm. a/ Zákona o povinnom zmluvnom poistení a tiež poukázal na judikatúru, ktorá v tejto súvislosti bola vydaná.

14. Právny zástupca žalovaného v rade 1 v celom rozsahu poukázal na ich doterajšie písomné podania, na okolnosti, za ktorých došlo k smrti pána E., toto bolo v celom rozsahu mimo sféry žalovaného v rade 2 a tiež poukázal na nimi uvádzané judikatúry.

15. Právny zástupca žalovaného v rade 2 poukázal na ich písomné vyjadrenie, žalovanému je ľúto následkov, tento sa nezbavuje zodpovednosti ako prevádzkovateľ motorového vozidla, toto však mal poistené u žalovaného v rade 1, ktorý by mal kryť prípadné nároky. Pokiaľ sa týka výšky nemajetkovej ujmy, túto ponechali v celom rozsahu na úvahe súdu.

16. Súd vo veci vykonal dokazovanie listinami, ktoré predložili sporové strany na podporu svojich skutkových tvrdení a mal za nesporne preukázané, že dňa 24.6.2020 v čase okolo 12:00 hodiny došlo, na ceste prvej triedy 1/18 v kilometri 526.5 v katastri obce Ivachnová, okres Ružomberok, z presne nezistených príčin k dopravnej nehode tak, že vodič osobného motorového vozidla Renault Scenic, e.č. 7AA6346/CZ/ K. T. s prívesným karavanom, e.č. 5AK2503/CZ/, jazdil po ceste 1/18 smerom od Ružomberka na Liptovský Mikuláš, keď došlo z doposiaľ presne nezistených príčin k samovoľnému uvoľneniu karavanu z ťažného zariadenia, ktorý následne vošiel do protismernej časti vozovky, kde narazil do oproti jazdiaceho vozidla Fiat Ducato, ev. č. DK407BI, ktoré viedol vodič E. E., pričom pri nehode vodič E. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XXX, utrpel presne neurčené zranenia, ktoré spôsobili jeho smrť. Následne v predbežnej správe zo súdnej pitvy, ktorá bola vykonaná dňa 25.6.2020 bolo zistené, že bezprostrednou príčinou smrti zomrelého E. a E. bola mozgová smrť v dôsledku drvivého poranenia mozgu, mozgového kmeňa, pri trieštivých impresívnych zlomeninách kostí lebky a tvárových kostí, ktoré poranenia utrpel v priamej časovej a príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou dňa 24.6.2020. Uznesením ORPZ Ružomberok č. ČVS:ORP-204/VYS-RK-2020 zo dňa 24.6.2020 bolo začaté trestné stíhanie podľa § 199 ods.1 Trestného poriadku pre prečin usmrtenia podľa §149 ods.1 trestného zákona, ktoré trestné stíhanie bolo zastavené nakoľko skutok nebol trestným činom. Rámci trestného konania bol vypracovaný znalecký posudok z odboru cestná doprava Ing. E.om Chomom č. 033/2020, z ktorého vyplynulo, že technika jazdy vodiča OMV Renault K.a T., ktorý mal na ťažnom zariadení pripojený karavan, tesne pre nehodovým dejom sa javí ako správna, ťažné zariadenia bolo namontované v súlade s technickými požiadavkami a legislatívou ČR. Bolo zistené, že k uvoľneniu obytného prívesu došlo následkom oddelenia zvarového spoja ťažného zariadenia. Predmetná technická porucha nastala v príčinnej súvislosti s tzv. výrobnou chybou ťažného zariadenia. Porucha ťažného zariadenia bola potvrdená aj Technickou správou Výskumným ústavom zväračským dňa 5.10.2020. Nebolo tiež sporným, že žalovaný v rade 2 / ako prevádzateľ motorového vozidla mal toto poistené u žalovaného v rade 1/. Sobášnym listom a rodnými listami detí súd mal preukázanú aktívnu vecnú legitimitáciu žalobcov.

17. Spornou skutočnosťou bola žalovanými namietaná zodpovednosť, pasívna vecná legitímácia žalovaného v rade 2 ako aj výška nemajetkovej ujmy.

Podľa § 2 písm. g) zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v znení účinnom ku dňu dopravnej nehody, na účely tohto zákona sa rozumie poškodeným ten, kto utrpel prevádzkou motorového vozidla škodu a má nárok na náhradu škody podľa tohto zákona.

Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poisťovnej zmluve.

Podľa § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení.

Podľa § 4 ods. 3 zákona č. 381/2001 Z.z. poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil príslušným subjektom uplatnené, preukázané a vyplatené náklady zdravotnej starostlivosti, nemocenské dávky, dávky nemocenského zabezpečenia, úrazové dávky, dávky úrazového zabezpečenia, dôchodkové dávky, dávky výsluhového zabezpečenia a dôchodky starobného dôchodkového sporenia, ak poistený je povinný ich nahradiť týmto subjektom.

Podľa § 4 ods. 4 zákona č. 381/2001 Z.z. poistený má právo, aby poisťovateľ za neho poskytol poškodenému poistné plnenie v rozsahu podľa odseku 2, ak ku škodovej udalosti, pri ktorej táto škoda vznikla a za ktorú poistený zodpovedá, došlo v čase trvania poistenia zodpovednosti, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. náhradu škody uhradza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

18. Pokiaľ sa týka pasívnej vecnej legitímácie žalovaného v rade 1 súd poukazuje na stanovisko, ktoré zaujal Ústavný súd Slovenskej republiky vo veci III. ÚS 666/2016, keď konštatoval, že cit: „Vznik členstva Slovenskej republiky v Európskej únii tkvie okrem iného aj v dobrovoľnom vzdaní sa časti suverenity štátu v prospech Európskej únie. Ide pritom aj o časť suverenity pri všeobecne záväznom regulovaní spoločenských vzťahov. To jednoznačne vyplýva z druhej vety čl. 7 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len "ústava"). Preto Národná rada Slovenskej republiky síce zostáva stále jediným vnútroštátnym zákonodarným orgánom (čl. 72 ústavy), nie však jediným orgánom oprávneným normovať obsah spoločenských vzťahov na úrovni zákonnej sily. Za určitých okolností teda slovenské orgány aplikujúce právo (aj súdy) musia skúmať nielen vôľu zákonodarcu, ale aj vôľu únijného tvorcu zodpovedajúcej právnej regulácie, ktorá je z hľadiska právnej relevancie úpravy správania subjektov práva v právnych vzťahoch postavená na roveň, ba niekedy aj nad vôľu zákonodarcu. Formulovaná požiadavka má svoj základ v samotnej ústave, ktorá v čl. 144 ods. 1 sudcom pri rozhodovaní nepredpisuje len viazanosť zákonom ako kvalifikovaným výsledkom realizácie vnútroštátnej zákonodarnej moci, ale aj viazanosť ústavou (teda i jej čl. 7 ods. 2) i samotnou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 ústavy. Ak teda sťažovateľ dôvodí, že krajský súd napadnutým rozsudkom "presiahol... medze výkladu zákona (§ 4 ZoPZP) podaného v súlade s príkazom na výklad a uplatňovanie zákona v súlade s Ústavou SR...", lebo "priznal sťažovateľovi viac povinností, než aké mu z platného vnútroštátneho predpisu sily zákona vyplývajú", potom ústavný súd upozorňuje, že povinnosťou slovenského vnútroštátneho súdu, ktorá je inkorporovaná aj v základnom práve sťažovateľa na súdnu ochranu, nie je len ústavne konformná, ale aj eurokonformná interpretácia zákonov. Pre aplikačnú prax vnútroštátnych orgánov verejnej moci nadaných právomocou rozhodovať v individuálnych prípadoch to znamená, že stabilita právnych vzťahov a právna istota dôvodne vyžadujú hoci aj zotrvať na právnych konceptoch vyvinutých pred vstupom do Európskej únie, ale ak ide o sféru regulácie únijným normotvorcom, je potrebné túto konfrontovať s regulačnými predstavami vnútroštátneho zákonodarcu a v prípade zistenia odchýlky vyvinúť maximálnu snahu o uprednostnenie cieľa stelesneného v právne záväzných aktoch Európskej únie. Ústavný súd hovorí o maximálnej, nie absolútnej snahe, lebo v tomto bode myšlienkovvej línie už je potrebné vziať do úvahy charakter právneho predpisu vydaného únijným normotvorcom vyplývajúci

z primárneho práva Európskej únie. Samotný sťažovateľ v dôvodoch svojej sťažnosti rekapituluje, že Slovenská republika v konaní C-22/12 pre Súdny dvor potvrdila úmysel nezahrnúť do slovenského vnútroštátneho právneho poriadku nemajetkovú ujmu do kategórie škody používanej v zákone o povinnom zmluvnom poistení. Súdny dvor v uvedenom rozsudku zaujal jednoznačný názor, podľa ktorého "článok 3 ods. 1 smernice Rady 72/166/EHS z 24. apríla 1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, článok 1 ods. 1 a 2 druhej smernice Rady 84/5/EHS z 30. decembra 1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES z 11. mája 2005, a článok 1 prvý odsek tretej smernice Rady 90/232/EHS zo 14. mája 1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Ak teda slovenský zákonodarca do zákonného pojmu "škoda" použitého v zákone o povinnom zmluvnom poistení, a teda do rozsahu poistenia zodpovednosti za škodu v zmysle uvedeného zákona nezahrnul aj nemajetkovú ujmu a jej poistné krytie, dostáva sa vzhľadom na záväzný výklad zodpovedajúcich smerníc (v súčasnosti už len konsolidovaná smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti) do rozporu so zámerom tvorcu únijnej právnej regulácie identifikovaným Súdny dvorom. Všeobecné sudy konajúce v sťažovateľovej veci boli preto povinné skúmať možnosť implementácie eurokonformného výkladu prostredníctvom tzv. nepriameho účinku relevantnej únijnej regulácie. Súdny dvor požaduje od vnútroštátnych súdov, aby práve v prípade nesplnenia povinnosti riadnej transpozície smernice členským štátom vykladali ustanovenia vnútroštátneho práva v čo najvyššej možnej miere tak, aby mohli byť použité v súlade s cieľmi tejto smernice (napr. rozsudok z 13.7.2000 vo veci Centrosteeel, C-456/98)." Okrem toho je potrebné poukázať na rozsudok Súdneho dvora EU sp.zn. C-22/12(Haasová c/a Petrik a spol.), ktorý jednoznačne uviedol, že Čl. 3 ods.1 smernice Rady 72/166/EHS z 24.4.1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia z tejto zodpovednosti, v znení smernice Rady 84/5/EHS, smernice európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES a smernice Rady 90/232/ES, sa má vykladať v tom zmysle, že povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Uvedený rozsudok súdneho dvora sa stal prelomovým pri aplikácii ust. § 11, §13 ods.2 a 3 Občianskeho zákonníka súdmi Slovenskej republiky napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 6Cdo/60/2016, sp.zn.3Cdo/18/2016, sp.zn. 1MCdo/10/2013, sp.zn. 8Cdo/124/2017, sp.zn. 7Cdo/170/2016, keď sudy dospeli k záveru, že náhrada nemajetkovej ujmy je krytá povinným zmluvným postením zodpovednosti za škodu. Súd pri rozhodovaní o nároku žalobcov nemal za dôvodné odchyliť sa od stanovísk vyšších súdnych autorít a preto má za to, že žalovaný v rade 1/ je pasívne vecne legitimovaný v spore.

19.Pokiaľ sa týka žalovaného v rade 2, súd je názoru, že jeho pasívna vecná legitimácia vyplýva z ust. § 427-431 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“).

Podľa § 427 ods. 1 OZ fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky.

Podľa § 428 OZ svojej zodpovednosti sa nemôže prevádzateľ zbaviť, ak bola škoda spôsobená okolnosťami, ktoré majú pôvod v prevádzke. Inak sa zodpovednosti zbaví, len ak preukáže, že sa škoda nemohlo zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno požadovať.

Podľa § 430 ods.1,2 OZ, namiesto prevádzateľa zodpovedá ten, kto použije dopravný prostriedok bez vedomia alebo proti vôli prevádzateľa. Prevádzateľ zodpovedá spoločne s ním, ak takéto použitie dopravného prostriedku svojou nebalosťou umožnil.Ak je dopravný prostriedok v oprave, zodpovedá po čas opravy prevádzateľ podniku, v ktorom sa oprava vykonáva, a to rovnako ako prevádzateľ dopravného prostriedku.

Podľa § 431 OZ, ak sa stretnú prevádzky dvoch alebo viacerých prevádzateľov a ak ide o vyporiadanie medzi týmito prevádzateľmi, zodpovedajú podľa účasti na spôsobení vzniknutej škody.

Podľa § 441 Občianskeho zákonníka ak bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného, znáša škodu pomerne; ak bola škoda spôsobená výlučne jeho zavinením, znáša ju sám.

20. Zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov upravená v § 427 až 431 je osobitným druhom občianskoprávnej zodpovednosti za škodu, ktorá spočíva na princípe objektívnej zodpovednosti. Na vznik tejto zodpovednosti sa teda nevyžaduje zavinené konanie. Aj keď žalovaný v rade 2 tvrdil, že nezavinil dopravnú nehodu (čo bolo napokon konštatované aj v uznesení vyšetrovateľa č. ČVS:ORP-204/VYS-RK-2020), nezbavuje ho to objektívnej zodpovednosti ako prevádzateľa nakoľko aj prevádzateľ, ktorý požičal inému motorové vozidlo alebo iný dopravný prostriedok, ostáva prevádzkovateľom motorového vozidla, a tým aj zodpovedným za škodu vyvolanú osobitnou povahou prevádzky. Vodič motorového vozidla nie je prevádzateľom a za škodu podľa § 427 a nasl. OZ zodpovedá len vtedy, keď sú u neho splnené podmienky ustanovené v § 430 OZ. V tomto prípade však vodič za dopravnú nehodu zodpovedný nebol, nakoľko nehoda vznikla z dôvodu výrobnnej vady ťažného zariadenia, za ktorý zodpovedá prevádzateľ aj keď o tejto vade nevedel. Jedná sa o objektívnu zodpovednosť, ktorej sa prevádzateľ môže zbaviť iba ak preukáže, že škoda nebola spôsobená okolnosťami, ktoré majú pôvod v prevádzke. Okolnosti, ktoré majú povahu v prevádzke sú napr. zlyhanie bŕzd, chyba materiálu a pod. Tiež sa môže zbaviť len ak preukáže, že škode nemohol zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno požadovať (§428 OZ). V tomto prípade sa jedná napr. o prírodnú udalosť, správanie tretej osoby a pod. Žalovaný v rade 2/ ako prevádzateľ motorového vozidla liberáčne dôvody nepreukázal a preto je súd názoru, že jeho pasívna vecná legitímácia v spore ako prevádzateľa motorového vozidla, ktorým bola spôsobená škoda je daná.

21. Vo vzťahu k namietanej spoločnej zodpovednosti žalovaných v rade 1 a 2 súd poukazuje na publikované rozhodnutie (R 85/2021) Najvyššieho súdu SR sp.zn 4Cdo/5/2020 zo dňa 21.10.2020, podľa ktorého cit. „ v spore o náhradu škody podľa zákona č. 381/2001 o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zmien a doplnení, sú pasívne legitímovaní poistený škodca aj poistiteľ. Poškodený má možnosť voľby, či bude žalovať poisteného škodcu alebo poistiteľa, či poisteného škodcu a poistiteľa súčasne“. Ako bol už vyššie konštatované aj nemajetková ujma je krytá z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu, preto podľa názoru súdu aj v tomto spore bolo možné spoločne žalovať tak poistiteľa ako aj poisteného škodcu. Preto súd argumentáciu žalovaných v rade 1 a 2 v tejto súvislosti vyhodnotil ako nedôvodnú.

Podľa článku 15 ods. 1 Ústavy SR každý má právo na život. Ľudský život je hodný ochrany už pred narodením.

Podľa § 11 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa § 13 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

Podľa § 15 Občianskeho zákonníka po smrti fyzickej osoby patrí uplatňovať právo na ochranu jeho osobnosti manželovi a deťom, a ak ich niet, jeho rodičom.

Podľa § 16 Občianskeho zákonníka kto neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti spôsobí škodu, zodpovedá za ňu podľa ustanovení tohto zákona o zodpovednosti za škodu.

22.Vo vzťahu k výške nemajetkovej ujmy súd vykonal dokazovanie listinami, a to Správou zo psychologického šetrenia Súkromného špeciálno-pedagogického poradenstva Antona Bernoláka Ružomberok zo dňa 29.6.2021 a správami psychologičky L.y H.vej PhD. zo dňa 28.3.2022, nakoľko žiadna zo sporových strán nenavrhol dokazovanie výsluchom poškodených žalobcov. Predmetná psychologické vyšetrenia žalovaný nespochybňovali.

23.Zo správy z psychologického šetrenia Súkromného špeciálno-pedagogického poradenstva Antona Bernoláka Ružomberok zo dňa 29.6.2021 bolo o.i. zistené, že proces smútenia ani po jednom roku od úmrtia otca a manžela nie je ukončený. Manželka a matka prežíva intenzívny hnev v súvislosti s nečakaným úmrtím manžela, s ktorým si boli veľmi blízky a mali spolu harmonický vzťah, manžel bol podľa nej človek, ktorý ju viedol v živote, tlmil náročné situácie a dokázal rodinu ukotviť v pocite bezpečia a pokoja. Často je zaplavovaná nečakanými intenzívnymi pocitmi straty a bolesti, ktoré má problém spracovať a ventilovať, a preto sa uzatvára do seba. Predstava, že by pokračovala v udržiavaní vzťahov s rodinami, spoločnými známymi, tak ako pred úmrtím manžela, je pre ňu aktuálne neprijateľná. Utieka sa do samoty. Deti sa snažia získať naspäť bezpečie a ukotvenie. Nasťahovali sa k matke do spálne a noci trávajú s ňou v tejto miestnosti. Tento priestor je prežívaný ako priestor vzájomného prepojenia a intimity a je nesmierne dôležitý pre opätovné psychické a emocionálne fungovanie detí. Matka t.č. symbolizuje pre ne prístav a ukotvenie, prebrala rolu otca. Závaž pre ňu je o to vyššia, nakoľko musí plniť nielen emocionálnu a výchovnú funkciu, ale tiež ekonomickú a zabezpečovaciu.

24.Zo správ psychologičky L. H. PhD. zo dňa 28.3.2022 bolo zistené, že mal. Anetka bola v čase vyšetrenia 5,05 ročné dievčaťko, ktoré vyrastalo v úplnej rodine s tromi staršími súrodencami a rodičmi. Vo veku 4,07 rokov stratila za tragických okolností otca. Táto strata sa prejavila najviac v emočnej oblasti, čo v súčasnosti spôsobuje zvýšenú fixáciu na matku a na starších súrodencov, nemá celkom pochopený koncept smrti avšak postupom času vníma oveľa intenzívnejšie, že ak niekto zomrie spôsobuje to, že jej blízky plačú, smútia a preto má obavy o život mamky a súrodencov, bolí sa že sa domov nevráti ako ocko. Mal. K. mal v čase vyšetrenia 11 rokov, ktorý vo veku 10 rokov stratil otca za tragických okolností. Táto strata sa najviac prejavila v emočnej oblasti, ktorá v súčasnosti značne interferuje oblasť správania sa chlapca vo vzťahu k jeho okoliu (ťažkosti v domácom prostredí aj v škole). Symbolika emočných porúch je u neho primárne depresívna (smútok zo straty, labilita, neistota, podráždenosť, nevykonnosť), ale obsahuje aj pomerne výraznú anxióznou zložku (strach o život matky a súrodencov). Mal. E. v čase vyšetrenia má 15,06 roka s rizikovou prenatálnou anamnézou, ktorá vyrastala v úplnej rodine. Vo veku 14,09 rokov stratila za tragických okolností otca. Táto strata sa najviac prejavila a stále pretrváva v emočnej oblasti - dominuje úzkostná symptomatológia (obavy, strach o blízky) s pretrvávajúcimi, reziduálnymi prejavmi depresívnej poruchy nálady. Mal. E. v čase vyšetrenia mal 17,09 roka. Vo veku 16 rokov stratil za tragických okolností otca, táto strata sa prejavila v emočnej aj behaviorálnej oblasti. Prejavujú sa u neho viaceré depresívne symptómy (sociálna stiahnutosť, strata záujmov), z ktorých mnohé pretrvávajú- kognitívne zhoršenie (poruchy koncentrácie, nerozhodnosť) prejavujúce sa zlyhávaním v škole, únava, nekvalitný spánkový režim, zvýšená dráždivosť až impulzivita. Psychológ konštatoval, že u všetkých detí prebiehal vývin po telesnej, emočnej, sociálnej a rozumovej stránke primerane ich veku až do tragického úmrtia ich otca v 06/2020, čo bolo spúšťačom reaktívnych zmien emočného prežívania.

25.Pokiaľ sa týka pozostalej manželky a matky detí, novovzniknutá situácia kladie zvýšené nároky na jej adaptačné mechanizmy, týka sa záťaže nielen emocionálnej ale aj fyzickej. Táto sa musí vysporiadať so stratou živiteľa rodiny, so stratou otca jej detí, so stratou manžela, vysporiadať sa s nutnosťou prijať nové roly (hlavne v pracovnej sfére) a s finančne existenčnou neistotou (štúdium detí, úver na dom a pod).

26.Hodnotiac vykonané dokazovanie súd dospel k záveru o dôvodnosti nároku žalobcov. Bolo nesporným, že dňa 24.6.2020 v čase okolo 12:00 hodiny došlo, na ceste prvej triedy I/18 v kilometri 526.5 v katastri obce Ivachnová, okres Ružomberok, z presne nezistených príčin k dopravnej nehode tak, že vodič osobného motorového vozidla Renault Scenic, e.č. 7AA6346/CZ/ K. T. s príviesným karavanom, e.č. 5AK2503/CZ/, jazdil po ceste I/18 smerom od Ružomberka na Liptovský Mikuláš, keď došlo z dôvodu výrobnnej vady ťažného zariadenia k samovoľnému uvoľneniu karavanu z ťažného zariadenia, ktorý následne vošiel do protismernej časti vozovky, kde narazil do oproti jazdiaceho vozidla Fiat Ducato, ev. č. DK407BI, ktoré viedol vodič E. E., pričom pri nehode vodič E. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XXX, utrpel zranenia, ktoré spôsobili jeho smrť. Je nepochybné, že týmto došlo k neodvratiteľnému zásahu

do osobnostných práv žalobcov - manželky a detí nebohého a teda zásahu do ich práv na ochranu osobnosti, konkrétne práva na rodinný a súkromný život.

27. Právo na ochranu osobnosti patrí každej fyzickej osobe a toto právo je nescudziteľné, neprevoditeľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné. Predmetom ochrany je osobnosť človeka ako ľudskej bytosti ako celok, nehmotný statok viažuci sa k určitej fyzickej osobe. Občianskoprávnu ochranu telesnej integrity človeka (ochranu života a zdravia) zabezpečuje predovšetkým Ústava Slovenskej republiky v čl. 15 a ust. § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, ktoré spoločne predstavujú konkretizáciu čl. 7, 8, XX, 11, 13 a 14 Listiny základných práv a slobôd. Súčasťou práva na ochranu osobnosti a jej telesnej integrity je v takomto širšom chápaní i právo na súkromie a rodinný život, ktoré v sebe zahŕňa i právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov s ďalšími ľudskými bytosťami, právo na spolužitie s ďalšími osobami, predovšetkým členmi rodiny a právo na rodinný život, ktorého súčasťou sú ucelené sociálne a morálne vzťahy, ale aj záujmy materiálne (napr. vyživovacia povinnosť). Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení sp.zn.5Cdo/265/2009 zo dňa 17.02.2011 vyslovil, že cit:"ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich rodinného života, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť zároveň k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Takýmto zásahom môže byť druhej osobe spôsobená ujma, ktorá mu úplne alebo čiastočne bráni naplniť jeho citové potreby, t.j. nemajetková ujma, postihujúca inú ako majetkovú sféru osobnosti, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová (emocionálna) ujma. Ak dôjde k smrti jedného z členov rodinného vzťahu, pozostalá osoba môže utrpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto aj spoločenstva (vzťahu) s blízkou osobou".

28. Na vznik občianskoprávných sankcií za nemajetkovú ujmu, spôsobenú neoprávneným zásahom do osobnosti fyzickej osoby musia byť pritom v zmysle § 13 Občianskeho zákonníka splnené zákonné podmienky: existencia zásahu, ktorý je objektívne spôsobilý vyvolať nemajetkovú ujmu, spočívajúci v porušení alebo ohrození osobnosti fyzickej osoby, neoprávnenosť tohto zásahu a príčinná súvislosť medzi neoprávneným zásahom a ujmom. Čo sa týka existencie zásahu, stačí, ak ide o zásah, ktorý je objektívne spôsobilý vyvolať ujmu, spočívajúcu v porušení alebo ohrození osobnosti fyzickej osoby. Občianskoprávna ochrana osobnosti fyzickej osoby prichádza do úvahy len pri zásahu do osobnosti fyzickej osoby, ktorý možno kvalifikovať ako neoprávnený. Právny poriadok neobsahuje legálnu definíciu pojmu "neoprávnený zásah", avšak súdna prax je v tomto ohľade ustálená a vyvodzuje, že musí ísť o zásah do osobnosti fyzickej osoby, "ktorý je v rozpore s objektívnym právom, teda právnym poriadkom. Neoprávnenosť každého zásahu do právom chránených statkov, a teda aj zásahu do osobnosti fyzickej osoby tvorí objektívnu kategóriu predstavujúcu záporné hodnotenie zásahu do osobnosti fyzickej osoby zo strany štátu. Túto objektívnu kategóriu treba odlišovať od zavinenia ako subjektívnej kategórie" (rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp.zn. 30Cdo 3577/2006 zo dňa 31.01.2007). Poslednou podmienkou je príčinná súvislosť medzi neoprávneným zásahom a ujmom na osobnostnom práve fyzickej osoby. V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že Občiansky zákonník na úspešné uplatnenie práva na ochranu osobnosti nevyžaduje zavinenie toho, kto sa neoprávneného zásahu dopustil, pretože občianskoprávna ochrana osobnosti je postavená na objektívnom zodpovednostnom princípe.

29. Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že všetky podmienky pre priznanie nemajetkovej ujmy boli splnené. Zásah bol neoprávnený, zodpovednosť žalovaného v rade 2 ako prevádzateľa motorového vozidla, ako už bolo konštatované vyššie, je objektívna bez ohľadu na zavinenie. Žiadny z liberačných dôvodov žalovaný v rade 2 nedokázal.

30. Súd sa následne zaoberal otázkou výšky náhrady nemajetkovej ujmy, požadovanej žalobcami vo výške 33.500,- eur u každého jednotlivo titulom zásahu práva na súkromie a rodinný život.

31. Jednotlivé prostriedky ochrany osobnosti v zmysle § 13 Občianskeho zákonníka sú relatívne samostatné, je možné ich použiť jednotlivo alebo kumulovane, v závislosti od intenzity neoprávneného zásahu do osobnostnej sféry fyzickej osoby. Zákon pripúšťa možnosť podať návrh na upustenie od neoprávnených zásahov (negatívna žaloba), návrh na odstránenie následkov už vykonaných zásahov (reštitučná žaloba) a návrh na poskytnutie primeraného zadosťučinenia, ktoré nemá charakter peňažnej náhrady (satisfakčná žaloba). V prípade satisfakčnej žaloby nejde o represívny alebo reparačný prostriedok ochrany, ktorý sa bezprostredne nepremieta do majetkovej sféry postihnutej osoby, preto ju nemožno vyčísliť v peniazoch. Ak by sa však morálne zadosťučinenie nezдалo postačujúce, umožňuje Občiansky zákonník v § 13 ods. 2 priznať náhradu nemajetkovej ujmy i v peniazoch, čoho účelom je

vyváženie a zmiernenie nemajetkovej ujmy peňažnou formou. V danom prípade, keď neoprávneným zásahom bola spôsobená smrť otca mal. detí a manžela, nie je možné hovoriť o sankciách v zmysle §13 Občianskeho zákonníka, ktoré by mali preventívny alebo reštitučný charakter, ale len o satisfakčnej sankcii, ktorá je možná i vo forme peňažného plnenia. Výška priznaného peňažného zadosťučinenia je pritom závislá na úvahe súdu, pričom pri rozhodovaní musí prihliadať na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Čo sa týka okolností, za ktorých došlo k porušeniu práva, súd konštatuje, že uvedené kritéria treba odlíšiť od stavu vôle a vedomia pôvodcu neoprávneného zásahu, pretože nemajetková ujma vznikne a pôsobí na postihnutej fyzickej osobe vždy nepriaznivo, bez ohľadu na to, či ju pôvodca zásahu zavinil alebo nie. Pokiaľ ide o existenciu závažnej ujmy, za závažnú ujmu treba podľa judikatúry súdov SR považovať ujmu, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky, považuje za ujmu značnú. Prítom však nie sú rozhodujúce jej subjektívne pocity, ale objektívne hľadisko, teda to, či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase (v tej istej situácii, prípadne spoločenskom postavení a pod.) vnímala aj každá iná fyzická osoba.

32. Čo sa týka nároku žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy titulom neoprávneného zásahu do ich práva na súkromie a rodinný život, súd mal za to, že nečakaným a šokujúcim úmrtím otca maloletých detí a manžela žalobkyne došlo nepochybne k tak závažnému zásahu, že morálne zadosťučinenie, či už vo forme odsúdenia alebo písomného a ústneho ospravedlnenia žalovaným v rade 2/ sa nejaví byť postačujúce. Neoprávneným zásahom žalovaného v rade 2/ došlo k tak vážnemu zásahu do vzťahov medzi mal. žalobcami a ich biologickým otcom, ktorého následky sú trvalé a nezvratiteľné. Maloleté deti stratili akúkoľvek možnosť rozvíjať svoje emočné vzťahy s otcom, v budúcom živote stratili možnosť akýchkoľvek spoločných zážitkov, trávenia spoločných chvíľ, možnosti výchovy zo strany otca. Psychologickými vyšetreniami bolo potvrdené, že u všetkých detí prebiehal vývin po telesnej, emočnej, sociálnej a rozumovej stránke primerane ich veku až do tragického úmrtia ich otca v 06/2020, čo bolo spúšťačom reaktívnych zmien emočného prežívania. Pozostalá manželka - matka detí sa musí vysporiadať so stratou živiteľa rodiny, so stratou otca jej detí, so stratou manžela, vysporiadať sa s nutnosťou prijať nové roly (hlavne v pracovnej sfére) a s finančne existenčnou neistotou (štúdium detí, úver na dom a pod.), čo kladie na ňu zvýšené emocionálne aj fyzické nároky.

33. Súčasťou práva na súkromie je právo na rodinný život. Európsky súd pre ľudské práva v rozsudku vo veci Berrhab proti Holandsku konštatoval: cit: „ Z pojmu rodina, na ktorom je založený čl. 8 vyplýva, že dieťa narodené z takéhoto zväzku je ipso iure súčasťou tohto vzťahu. Z tohto dôvodu existuje už od narodenia a už vzhľadom na samotnú existenciu tejto skutočnosti medzi dieťaťom a jeho rodičmi, zväzok rovnajúci sa rodinnému životu, dokonca aj vtedy keď už rodičia neskôr spolu nežijú". Zásahom do práv mal. detí došlo k strate možnosti rozvíjať citové a rodinné vzťahy jedným z ich rodičov - otca. Deti sa len ťažko vyrovnávajú zo smrťou blízkej osoby a je zrejmé, že táto stopa zostane v nich až do dospelosti.

34. Pri určení výšky peňažnej náhrady za nemajetkovú ujmu spôsobenú neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti žalobcov súd prihliadal na všetky skutočnosti, ktoré pri dokazovaní vo veci vyšli najavo a mal za to, že aj keď dôvodom dopravnej nehody bola výrobná vada ťažného zariadenia karavanu, ktoré nehodu spôsobilo, nie je postačujúca len morálna satisfakcia, ale došlo k tak závažnému zásahu do osobnostných práv maloletých detí a pozostalej manželky, že je potrebná aj finančná satisfakcia.

35. Súd mal za to, že žalobcami uplatnená výška peňažnej náhrady za nemajetkovú ujmu spôsobenú neoprávneným zásahom do ich práva na súkromie a na rodinný život v celkovej výške 167.500,- eur je značne vysoká. Súd pri stanovení tejto výšky nemajetkovej ujmy prihliadol na rozhodovaciu prax iných súdov v obdobných veciach, keď napr. Krajský súd Banský Bystrica vo veci 12Co/465/2014 potvrdil rozhodnutie okresného súdu, ktorým pozostalej manželke priznal 33.500,- eur a pozostalým mal. deťom po 33.500,- eur, Najvyšší súd SR vo veci 3Cdo/18/2016 priznal pozostalej manželke 23.000,- eur a pozostalým deťom po 23.000,- eur, Krajský súd Žilina vo veci 8Co/264/2013 potvrdil rozsudok okresného súdu ktorým priznal pozostalej manželke 20.000,- eur, pozostalému dieťaťu 23.000,- eur a rodičom 2x po 10.000,- eur, Najvyšší súd SR vo veci 7Cdo/170/2016 potvrdil rozhodnutie, ktorým okresný súd priznal matke za smrť syna pri dopravnej nehode 20.000,- eur, vo veci 3CdoGp/1/2016 bolo priznané rodičom po 15.000,- eur, vo veci 5Cdo/178/2018 za smrť syna pri dopravnej nehode bolo priznaných 15.000,- eur. Na základe vyhodnotenia preukázaných skutočností súd potom žalobcom priznal nemajetkovú ujmu vo

výške ako je uvedená vo výroku rozsudku. V prevyšujúcej časti uplatnenej nemajetkovej ujmy žalobu žalobcov zamietol.

36. Rovnako súd zamietol aj nárok na úroky z omeškania uplatnený žalobou vo výške 5% od 23.4.2021 ako nedôvodný. Súdna prax týkajúca sa problematiky úrokov z omeškania požadovaných pri nemajetkovej ujme vyjadrila, že povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká až na základe súdneho rozhodnutia, v ktorom je určená doba splnenia, a teda až uplynutím takto určenej lehoty splnenia sa dlžník dostáva do omeškania. (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 14. marca 2012, sp. zn. 6 Cdo 185/2011)

Podľa § 255 ods. 1, ods. 2 Civilného sporového poriadku súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

Podľa § 262 ods. 1, ods. 2 Civilného sporového poriadku o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

37. Súd o trovách konania rozhodol podľa § 255 ods.2 Civilného sporového poriadku a priznal žalobcom nárok na náhradu trov v rozsahu 73,12% (pomer úspechu žalobcov a žalovaných 86,56%:13,44%= úspech žalobcov 73,12%). Súd vychádzal z uplatneného nároku 167.500,- eur a priznaného nároku 145.000,-eur. Súd aplikoval zásadu pomerného úspechu vo veci s poukazom aj na to, že ust. §142 ods.3 OSP platného do 30.6.2016 nebolo prebraté do nového Civilného sporového poriadku.

38. Ako už súd konštatoval v bode 21, poškodený má neobmedzený priamy nárok na plnenie voči poisťiteľovi a môže priamo od neho požadovať náhradu nemajetkovej ujmy. Zároveň si môže uplatňovať náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenú prevádzkou motorového vozidla aj od poisteného, resp. škodcu. Môže svoj nárok uplatniť buď samostatne voči každému, alebo spoločne žiadať plnenie aj proti poisťiteľovi aj proti poistenému, resp. škodcovi, pričom plnenie môže dostať len raz, preto poškodený má nárok na plnenie proti dvom subjektom, avšak z iného právneho dôvodu. Žalovaní 1 a 2 potom majú postavenie samostatných spoločníkov, nevzniká medzi nimi solidarita a jedným rozhodnutím môže byť každý z nich zaviazaný na splnenie celého dluhu, avšak vo výroku rozhodnutia musí byť vymedzený ich vzájomný vzťah tak, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého, preto súd žalovaným 1 a 2 uložil povinnosť zaplatiť dlžnú sumu tak, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Žiline prostredníctvom Okresného súdu Ružomberok, (355 ods.1, §356 CSP) písomne v dvoch vyhotoveniach.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.(§ 359 CSP)

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a)neboli splnené procesné podmienky,

b)súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

c)rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolať proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolať dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov.